

10.2.8 Dorpsperspectief Nieuwe Wetering

10.2.8.1 Elastisch verbonden, sterk in verandering

Ingeklemd tussen tuinbouwkassen, de ringvaart en de HSL en A4 ligt Nieuwe Wetering. Ondanks deze harde begrenzingen doet het lintdorp ruimtelijk aan. Deels verantwoordelijk voor het landelijke – en de gemoedelijkheid en vriendelijkheid die er gedijen – zijn het laarzenpad, het Eerste Stuk en de Bult.

Maar wat het meeste doet voor Nieuwe Wetering: de Voorweg en de parallel gelegen Wetering. “Vooral dat maakt Nieuwe Wetering ons dorp.”

Samen met het dorp werd er in 2015 een kernplan opgesteld. Punten uit dat kernplan hebben – tezamen met de opbrengst van de Dorpentoer – gediend als input voor dit dorpsperspectief.

- Kleinschalige woningbouwontwikkeling
- Locatie Scheve Huisjes
- Tuinbouwsector
- Impuls groenstructuur

10.2.8.2 Bebouwing

Waar er vroeger nog een directe vaarverbinding was tussen Nieuwe Wetering en grote broers Oude Wetering en Roelofarendsveen, hebben ingrijpende veranderingen zoals de aanleg van het hoogspanningsnet en de HSL en A4 Nieuwe Wetering in zekere zin geïsoleerd. “Ondanks dit soort ontwikkelingen,” zegt een inwoner, “heeft het dorp zich weten aan te passen zonder al te veel van haar historische karakter te verliezen.”

Het vrije uitzicht op de polders en weilanden ten westen, de Voor- en Achterweg en de weelderig groene loper evenwijdig aan de verkeersinfrastructuur maken Nieuwe Wetering uniek. Hoewel het dorp over beperkte voorzieningen beschikt (geen openbaar vervoer, geen winkels, geen school) “zijn alle faciliteiten prima bereikbaar, woon je centraal maar toch ook rustig en middenin de natuur”.

Het openbaar groen blijkt van grote betekenis voor Nieuwe Wetering. De inwoners zijn daarnaast eensgezind over meer woningbouw. “Er moeten huizen bij. Betaalbaar en saai (geen villa’s). Voor starters en senioren.”

In de toekomst lijkt het daarom logisch om de lintstructuur van Nieuwe Wetering te versterken op basis van deze twee bevindingen die ook al in het kernplan (2015) naar voren kwamen. Concreet zou dit kunnen betekenen: een aantal woningen tussen de bestaande lintbebouwing en één slingerende, aaneengesloten route door “karakteristiek groen” – vanaf de entree van het dorp bij de bottonde tot aan de Bult en ringvaart.

10.2.8.3 Ruimtelijke uitdagingen

Vanwege alle begrenzingen rondom Nieuwe Wetering is ruimte er schaarser dan elders. Op basis van gesprekken met inwoners kwamen de volgende ruimtelijke uitgangspunten naar voren:

- naast groen en woningbouw is mobiliteit het derde belangrijke ruimtelijke thema in Nieuwe Wetering – het komt op meerdere manieren terug: gebrek aan parkeerplaatsen is een veelgehoorde kwestie, gevaarlijk rijgedrag, toename van landbouwverkeer en grote vrachtwagens, onoverzichtelijke verkeerspunten en sluipverkeer;
- men is trots op het aanzicht van het dorp (“in stand houden, dus liever geen hoogbouw”) en in het specifiek de Bult – sommigen vinden de geplande woningbouw (kavel 5) aldaar onwenselijk;
- extra ruimte voor tuinbouw dan wel verdichting binnen het huidige tuinbouwgebied (= intensivering) wordt volgens velen eveneens als niet raadzaam beschouwd;
- over het groen wordt in het algemeen in twee richtingen gedacht: er is voldoende op dit moment maar het mag verbeterd worden (versterking), of het mag verbeterd worden én het mag in omvang toenemen (versterking én vergroting dus);
- er heerst een beeld dat Nieuwe Wetering door de gemeente wordt beschouwd als “een afvoerputje”, vanwege het verleden en op dit moment vanwege het project rondom de scheve huisjes.

10.2.8.4 Karakter

Het werd al eens benoemd: aanpassingsvermogen. Nieuwe Wetering beschikt erover. Dat blijkt ook uit het verdwijnen van de basisschool en het vervolgens verschijnen van hospice Amandi. In het begin deed het verlies van de belangrijke plek van samenkomst pijn, nu zijn inwoners trots op de betekenisvolle zorg die er wordt verleend.

Het sociaal-maatschappelijke gezicht van Nieuwe Wetering valt enigszins op door extremen, zichtbaar in de cijfers. Binnen gemeente Kaag en Braassem ligt de mate van eenzaamheid er het laagst, maar in het dorp wordt gemiddeld gezien ook de grootste hoeveelheid alcohol genuttigd. Het kan daardoor zomaar zijn dat een drankje op zijn tijd een belangrijk sociaal bindmiddel is. In die zin lijkt Nieuwe Wetering sterk op Rijpwetering en Oud Ade, of de Rip en Oud Ade lijken op Nieuwe Wetering.

Want ook het “saamhorigheidsgevoel” gedijt goed in Nieuwe Wetering. Al zijn er wel geluiden dat het achteruit gaat met de betrokkenheid tussen de burens onderling, “vooral met de huurders”. “Nadat de school verdween, zijn er gewoon minder ontmoetingen.”

10.2.8.5 Sociaal-maatschappelijke uitdagingen

Dat is ook meteen de grootste sociaal-maatschappelijk uitdaging, aldus de inwoners. “De cohesie gaat achteruit, net als het verenigingsleven. Er komen veel mensen van buiten.” De verbindende factor tussen jong en oud ontbreekt en daarbij kijkt het dorp ook naar zichzelf.

Volgens sommigen zou een “laagdrempelige ontmoetingsplek” zoals een dorpshuis uitkomst bieden. Daarmee zou een deel van het eenzaamheidsprobleem en de zorgvraag kunnen worden ondervangen. Deze wens was er ook in 2015, waarbij er toen is opgeschreven: ‘als de behoefte is aangetoond, dan wordt er gekeken of er een verbinding gemaakt kan worden met de realisatie van het hospice. Mocht dat niet kunnen, dan gaan we onderzoeken of een verbinding ergens anders in het dorp gevonden kan worden. Bijvoorbeeld op de begane grond van het nieuwe Cultureel Centrum.

De constatering dat, aldus andere dorpsbewoners, zo’n plek al bestaat in het nieuwe Cultureel Centrum en de Bult in de buitenlucht, met uiteenlopende sociale activiteiten (zoals kaartmiddagen, bejaardengym, de muziek- en schietvereniging) is er wellicht verantwoordelijk voor dat er na 2015 weinig is veranderd.

Maar het blijft een punt van discussie binnen de gemeenschap, een punt overigens waar het dorp uitstekend zelf mee aan de slag zou kunnen. Een beetje zoals hoe het Amandi-huis er kwam...

10.2.8.6 Een kameleon en de concentratie van kracht en zorg in het nieuwe Kaag en Braassem

Al tijdens de fusie tussen de gemeenten Alkemade en Jacobswoude bleek er behoefte te zijn aan een hospice in de gemeente Kaag en Braassem. Basisschool de Meerpaal in Nieuwe Wetering werd rond diezelfde periode naar de geschiedenisboeken verwezen. Omdat velen denken dat een gemeenschap zonder school ten dode is opgeschreven, was het een gevoelig verlies voor het dorp.

Maar Nieuwe Wetering bleek oplossingsgericht en veerkrachtig, want het hospice-initiatief – ontstaan buiten het dorp – kwam. De gemeente pakte haar samenwerkende rol (blauw), de draagconstructie van de school bleef overeind, er werden inzamelingsacties gestart en langzaam maar zeker verscheen het Amandi-huis.

Gedragen door de oude school en de inzet van vrijwilligers uit Nieuwe Wetering – maar ook zij die woonachtig zijn in andere kernen, is het Amandi-huis geworden tot een plek waar mensen uit geheel Kaag en Braassem gezamenlijk betekenisvolle zorg verlenen. Mede mogelijk gemaakt door de gastvrijheid van de Weteringse gemeenschap.

